

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizetési árak:
 évre 6 pengő, félévre 3 pengő
 Egyes szám ára 15 fillér
 Időre egész évre 10 pengő

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS.
Főmunkatárs: DR. SZÁSZ FERENC.

Laptulajdonos: **MINERVA R-T.**
 Megjelenik minden szombat.
 Szerkesztőség és Kiadói Iroda:
 Kolozsvár, Brassai-utca 7. sz. 1941.

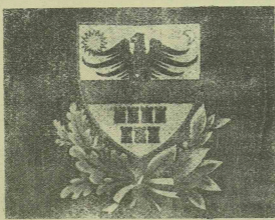

Az erdélyi nyereseménykölcson

m. kir. pénzügyminiszter a honvédelemről szóló, a román uralom alól felszabadult keleti és erdélyi részre kimonó törvényekben kapott felhatalmazás 100 millió Pengő névértékű és 20 év alatt visszaadható nyereseménykölcsonkötvényt becsatolt ki. Mindenekelőtt állapítsuk meg és félreértesítsük meg érdekeltekben már jóelőre saájazzuk le, hogy ez a kamatozó állami nyereseménykötvény csakugyan és hogyan kamatozik és csakugyan és fonyteszen befizetettik 20 év leforgása alatt. Azért látjuk ezt

évtizedes leromlás bőséges nyomort hagyott hátra, aminek eltüntetése a magyar kormányzat feladatává vált. Az államkormányzat, meg kell adni, becsülettel vállalta a feladatot. Csak egy-két adatot: az ország az erdélyi részek visszaesetolása óta Erdély érdekében 270 millió deficitet vállalt, jöllehet az anyaország részére elkészített folyó évi költségvetésben csak 32 millió deficit mutatkozott. Erdély tehát 278 millióval emelte a deficitet. A visszaesetolt területek közlekedési viszonyainak megjavítása érdekében 39 milliót, az utak helyreállítására 48 milliót, neplőletti celokra 22 milliót, különböző

építkezésekre 20 milliót, a a hitelszervezetek megerősítésére 42 milliót fordított az állam az erdélyi területeken.
 Ha most már ennyi áldozat után a kormányzat azzal fordul Erdély megsegítésére népehez, hogy siessen hasonló áldozatkészséggel az állam támogatására, akkor nem kétséges, hogy mindenki tudja, mi a kötelessége. Az áldozatkészség gyakorlati jeleitől teljesen megkényyíti, hogy a kormányzat nem ajándékot kér. Ez a kötvény első sorban 4%-al kamatozik már folyó év november 1-től. A kötvény 20 év alatt névértékben kerül visszaváltásra, a amit a legfontosabb, a kötvény egy-

ben sorsjegy is, melynek révén 20 év alatt 20 ezer nyereseményt sorolnak ki 46 és félmillió P. értékben. Szégyenlenek, ha arra kellene vállalkoznunk, hogy Erdély népét különbségekben nögasunk a nyereseménykölcsonra jegyzésére. Ez a nyereseménykölcson elsősorban Erdélyé, s Erdélynek, ha megérti az idők és az áldozatossg svavát, egy-maga kell, hogy jegyezze az egész kölcsont, még akkor is, ha nem volnának a jegyzéshez ilyen kivételes előnyök és kedvezmények kapcsolva. És mi nem is kétkelünk Erdély népének lelkeségében, amikor áldozni kell. Ami észrevételünk lehetne a nyereseménykölcsonnál, az csak annyi, hogy szivesen vettük volna a 20 pengő kötvények kibocsátását. Így mindenképp részre merült volna a lehetőség a jegyzésre. Hiába, a gyakorlat azt mondja, hogy 20 pengő mindig kevesebb, mint 50 pengő.

ben sorsjegy is, melynek révén 20 év alatt 20 ezer nyereseményt sorolnak ki 46 és félmillió P. értékben. Szégyenlenek, ha arra kellene vállalkoznunk, hogy Erdély népét különbségekben nögasunk a nyereseménykölcsonra jegyzésére. Ez a nyereseménykölcson elsősorban Erdélyé, s Erdélynek, ha megérti az idők és az áldozatossg svavát, egy-maga kell, hogy jegyezze az egész kölcsont, még akkor is, ha nem volnának a jegyzéshez ilyen kivételes előnyök és kedvezmények kapcsolva. És mi nem is kétkelünk Erdély népének lelkeségében, amikor áldozni kell. Ami észrevételünk lehetne a nyereseménykölcsonnál, az csak annyi, hogy szivesen vettük volna a 20 pengő kötvények kibocsátását. Így mindenképp részre merült volna a lehetőség a jegyzésre. Hiába, a gyakorlat azt mondja, hogy 20 pengő mindig kevesebb, mint 50 pengő.

MAGYAR ÉLETÜNK KÉRDÉSEI

A miniszterelnök külpolitikai beszéde.

Bárdossy László magyar miniszterelnök és külügyminiszter a külügyminisztérium költségvetésének képviselőházi tárgyalása alkalmával hatalmas beszédet mondott. A beszéd egyes részeit a következőkben adjuk:

Tegnap volt egy éve, hogy Magyarország az úgynevezett hármashatalmi egyezményhez, minden más államot megelőzőben, kormányának már szeptember 28-án kifejezett elhatározása alapján elsőnek csatlakozott. A tegnapi évfordulónak nem azért van jelentősége, mintha csatlakozásunk a hármashatalmi egyezményhez Magyarország tradicionális politikájában valami gyökeres változást hozott volna. Szoros kapcsolatunk és bensőséges jó viszonyunk a német és az olasz néphez századokra nyulik vissza. Számunkra az együttműködés ezzel a két hatalommal valóban nem a csatlakozás napjával kezdődött, ahogyan az együttműködés elvei is nemcsak papíron vannak lefektetve, hanem a szívekben élnek és bele vannak írva annak a területnek földrajzi alakjába, ahol népeink élnek.

Külpolitikai helyzetünk kialakulásában ma két ségkívül az a küzdelem játsza a döntő szerepet, amelyet a Német Birodalom oldalán az olasz és más európai nemzetekkel együtt a Szovjet ellen folytatunk. Mint még soha ezelőtt a történelem során, a Moszkvából irányított politikai és katonai hatalom, amely — és ezzel legyünk tisztában — éppen annyira bolsevista, mint pánszláv, itt állott ezer éves északi határainknál.

A szovjet diplomácia az 1933. évi londoni egyezményrel vált először aktívvá. Az 1935-ben megkötött csehszláv-országi kölcsönös segítségnyújtási szerződés, amely akkor annyi cseh és annyi szlovák szívet dobogtatott meg, már világosan azért készült, hogy a cseh medence, amikor majd szükség lesz rá, szovjet orosz hídfővé, vagy ha úgy tetszik, ugródeszkává váljék a Szovjet messzenemő katonapolitikai céljainak megvalósítására. Azt is figyelmen kívül kértük, hogy az oroszok megelégedtek volna az orosz földön a csehszlávok felett a szovjet hatalommal szembeni fölényükkel. Az 1940. évi események az a mód, ahogyan ebben az évben a Szovjet mindenütt fokozatosan ismét előretolta, vagy legalább is előre akarta tolni állásait, felfedte a moszkvai felelősek elgondolásait és azt, hogy terveik megvalósítására most elérkezettnek látták az időt.

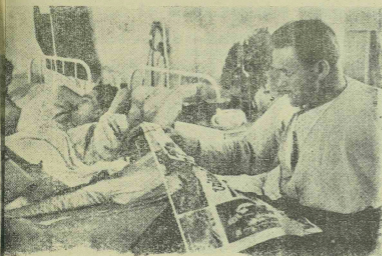
A honvédelmi miniszter új költségvetési beszédében elmonotta, milyen hatalmasan felszerelt katonai erő állott a Szovjet rendelkezésére céljainak megvalósítására. Ma már tudjuk, hogy azon a roppant, azon a beláthatatlan területen, ahová idegen szemnek nem engedtek benyúlást, úgyszólván semmi sen-

jutott a lakosság legelmelebbi szükségleteinek kielégésére, mert minden erőt, minden anyagot, minden közt az európai keresztény kultúra elpusztítására csak felhasználni, hogy századok munkájával kiépítve európai civilizációnk helyét elönthesse a szláv bolsevista anarchia. Egész Európa és az egész civilizált világ örökre hátfával tartozik a Német Birodalom zérének azért az elhatározásáért, hogy ennek a korszaknak a korszakában, ahogyan az a korszakban kellő időben elévágott, kormányának már szeptember 28-án kifejezett elhatározása alapján elsőnek csatlakozott. A tegnapi évfordulónak nem azért van jelentősége, mintha csatlakozásunk a hármashatalmi egyezményhez Magyarország tradicionális politikájában valami gyökeres változást hozott volna. Szoros kapcsolatunk és bensőséges jó viszonyunk a német és az olasz néphez századokra nyulik vissza. Számunkra az együttműködés ezzel a két hatalommal valóban nem a csatlakozás napjával kezdődött, ahogyan az együttműködés elvei is nemcsak papíron vannak lefektetve, hanem a szívekben élnek és bele vannak írva annak a területnek földrajzi alakjába, ahol népeink élnek.

Az volna a természetes, hogy a bolsevizmus leni harcban együtt résztvevő államok más vonásában is levonják ennek az együttes küzdelemnek következtetését. Sajnos, úgy látszik, hogy közülük egyesek nem képesek felbagni régi politikai nézetekkel. A régi rendszer ereje, gyűlölete és erkölcsisége, sajnos, tovább él. Bizonyos tényezők a gyűlöletet eleget hangoztatni, hogy az emberek részt vegyenek az új európai rend kiépítésében. De ez a buzgalom és jószándékuk rögtön elhagyja őket, ha arról van szó, hogy alkalmazkodni kell az új Európa már megállapított, még pedig az érdekeltek kölcsönös jóvágyásával megállapított alapjainak.

A húsz évig a gondosan ápoltságú régi politikai rendszerek rendszerére még beleillett az a mód, ahogyan a Páris-körüli békediktátumok jóvoltából megnövekedett államok az ezer év óta ott élő magyarsággal bírtak. A régi rendszer elgondolásai és módszerei érvényesülnek tovább, amikor elszorultak az új európai rend kiépítésében. De ez a buzgalom és jószándékuk rögtön elhagyja őket, ha arról van szó, hogy alkalmazkodni kell az új Európa már megállapított, még pedig az érdekeltek kölcsönös jóvágyásával megállapított alapjainak.

Az új európai rend alkotóeleme a húsz évig ápoltságú régi politikai rendszerek rendszerére még beleillett az a mód, ahogyan a Páris-körüli békediktátumok jóvoltából megnövekedett államok az ezer év óta ott élő magyarsággal bírtak. A régi rendszer elgondolásai és módszerei érvényesülnek tovább, amikor elszorultak az új európai rend kiépítésében. De ez a buzgalom és jószándékuk rögtön elhagyja őket, ha arról van szó, hogy alkalmazkodni kell az új Európa már megállapított, még pedig az érdekeltek kölcsönös jóvágyásával megállapított alapjainak.

Pihennek és gyógyulnak sebesült katonáink. A magyar katonaéletéa legnagyobb gonddal védi a honvédség egészségügyi szervezete. A súlyos sebesülteket gyorsvontaton, repülőgépen szállítják a harcterekről az ország belsejébe. A kórházakban azamatalan orvos, betegápoló nővérek serege ápolja a nemzet hősi fiait, akik a huszadik század emberfeletti küzdelmében megsebesültek.

December 6

Az egész ország lobogódsziba öltözik december 6-án, a viléző nagybányai Horthy Miklós nevenapján, aki a férfiaknak ünneplésére, aki a legnehezebb árállított a nemzet élére.

Az utóbbi hetekben naponként olvastuk Szöllősy vas jelentéseit a Kormányzóság egészségügyi állapotiránygódóva figyeltük betegségeit annak az embernek, akinek a nevét még nem is olyan régen, kiejtették volt szabad.

A Kormányzóság 1868. június 18-án született Miklós elvégezte a soproni középiskolát, a fiúneki hadi-keresetségi iskola növendéke lett. Tengerészeti szoláta megkezdése után, rangban fokozatosan emelkedett. A világháború kitörésekor kitünt kirételes ességeivel és előbb a Mária Terézia-rendet, Cirkálójá egyalommal öt angol hajót semmisített meg. 1917 márciusában egy hajóján élén ábra három angol kereskemi és hársz érhajót süllyesztett el. 1918-ban IV. Károly király az osztrák-magyar hajóhad főparancsnokává és ellentengernagyává nevezte ki.

Az összeomlás után rövid időre Kenderesre vonult vissza. 1919 nyarán látta a profetóriáktól emeltem pusztulását, Segedre ment és az ott megállt ellenforradalmi kormányban elváltala a főügyministerséget, júliusban pedig az alakuló magyar hadsereg főparancsnokságát.

A franciák mindenképpen ellene akartak szegülni a hadsereg szervezésének, mégis, a rendelkezésére álló erentes csapatot sikerült átvinnie a Dunán, hogy azután a Dunántúlon folytathassa a szervezés munká-

ját. 1919. november 16-án vonult be seregének élén a fővárosba. A nemzetgyűlés 1920. március 1-én kormányzójának választotta.

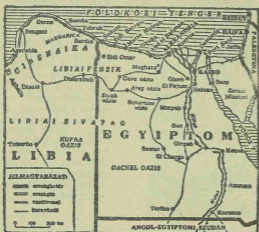
Az ő kormányzósága alatt helyredőlt a szétzilált nyugalom és megkezdődött az újjáépítés. Minden erejével azon volt, hogy a rosszkorúti békeszerződésékek következtében elődött pénzügyi válságot és az ország nyomorúságát helyeett enyhítse, hogy az elszakított területeket visszaszerezze.

Az állami és társadalmi élet minden vonalán résztvevő a nemzetépítő munkában. A legnehezebb bel- és külpolitikai kérdéseket higgadtan, bölösen és a nemzet érdekeit szem előtt tartva oldotta meg.

Előbb a Felvidéket és a Kárpátalját, majd Erdély egy részét szerezte vissza a Kormányzóság a nemzet számára. Az ő politikai éleslátásának köszönhető, hogy Magyarország útja nem vezetett el a kalandok útvesztőjében, hanem azokhoz a népekhez kapcsolódott, akik szintén az igazságtalan békeszerződésékek következményeit szenvedték. Még élénken emlékezünk, a Kormányzóság kiáltványára, amellyel Szerbia ellen indította el a támadást és orra e napigparancsnokra, amellyel a Szerbet ellen indította a honvédséget.

A Legfőbb Hadúr alakja szent minden erdélyi magyar előtt. Annak a nagy történelmi alaknak az ünnepe, aki huszonöt évtizedes keresztesül dolgozott és küzdött azért, hogy minket visszaszerezzen Szent István országának, az erdélyi falvak népe és a munkásság, de minden magyar lélek a városokban és a falvakban egyaránt megilletődve rebeg imádt érte, hogy amilyen dicsőséges volt hadifelteken az Álete, olyan hosszú is legyen, minden magyar boldogulárára és az ország további gyarapodására.

A „Magyar Nép“ külpolitikai szemléje

Meleg van Afrikában. A minden érdeklődésünkkel a szovjet hadszínter eseményeit figyelők előtt átmenetileg vesztett jelentőségéből a közkeleti harcok helye, ahol az angol erőlködés hónapok óta próbálkozik érdemleges katonai eredményeket elérni, ahol azonban az olasz és német haderők odarendelési köteleknek hősies ellenállása miatt maig se sikerült az angol erőlködés. Most aztán részánat magát az angol hadvezetés is, hogy értelessé támadásba kezdjen. A nyilvánvaló cél az volt, hogy tehermentesítse Moszkvát, mely a német haderő szétléphetetlen páncélfürjűjében szorong, vagy hogy legalább is pillanatnyilag elvonja a világ figyelmét attól, ami most Moszkva körül és a Kaukázus kapujában történik. De hát a nagy lendülettel megindult támadás nyomában meg is rogyant, bár Churchill úr az angol parlamentben csak két óra időt engedett az ellenállásra, az elsőprésre félt német és olasz seregeknek. De hát ahol az angol kard nem éri, ott megtoldja hazugsággal s így történt, hogy sietett rádión hírdül adni a világnak, hogy Bardia elesett. Az igazság az, hogy Bardia olasz kézen van, s nem a német és olasz erők vannak körüljárva, hanem éppen ellenkezőleg: az angol támadó csapatokat sikerült körülferteni és székszaszorítani. S ha a teljesség okáért megemlítjük még, hogy német és olasz csapatok megsemmisítették a 22 ik angol páncélos dandárt, akkor az angolok Észak-afrikában nem dicsőködhetnek sikeres előretöréssel. A marmarikai csata, ahogy a most folyó harcok nevesik, még foly, s a német jelentések szerint a szövetségesek előnyére alakul. Ezt a német jelentéseknek el is lehet binni.

Európa a bolsevizmus ellen. A bolsevizmus napjai, a jelekből ítélve, meg vannak számlálva. Európa kereszténis hadjárata a világ legnagyobb veszedelemé ellen hovatovább mind nagyobb méretekben olt. Ennek

a törekvésnek jele az az ünnepélyes összejövetel, melynek keretei között az európai államok bolsevizmus ellenes szövetségét újabb öt esztendőre meghosszították. Ebben a tekintetben Magyarország szerkesztés különös figyelmet érdemel, s ezt a magyar kormány elnök ki is fejezte tett nyilatkozatában. Magyarországot volt az első állam, mely Németország, Olaszország, Japán mellé állva, ünnepélyesen hitet tett a bolsevizmus világveszedelmé elleni küzdelemre. A világtörténelem jelentőségű értekezleten kifejezésre jutott az a meggyőződés, hogy nemcsak a bolsevizmust, hanem a szövetségeit is kell győznie Európának. Ma közti másulag a bolsevizmusnak két hatalmas támogatója, Amerika és Anglia. Hogy meddig, azt ma még nem lehet tudni. Addig mindenesetre az marad, az Moszkva és Leningrád el nem esik. Akkor aztán megszakad az érdekkapcsolat. Amerika nem lesz külszállított, Anglia nem lesz kinek ígérjen. A bolsevizmus tökéletes kiirtásának lényegére egyébként a met külügyminiszter mutatót rá, amikor kijelentette, hogy a kommunizmus hatalmi eszközeinek kiirtása után, a világom még meglévő maradék befolyását ki kell küszöbölni. A teljes kiküszöbölés azért fontos, mert a bolsevizmus olyan, mint a gyom. Nem elegendő a gyomot magát letpni, de ki kell húzni tövestől, ha a gyökérből ne tudjon újabb hajítás nőni. A gyökérités nehéz, de a ráfordított fáradságot mindképen megérdemli.

Amerika és Japán körül. A nagy világos nyek gyors kavargása közben természetesen érdekes felvetett problémák a japán-amerikai viszályban. tisztázandó kérdések nehezek és kényesek, s a gyarazza a lassú és óvatos haladást a tárgyalásban, melyek menetét a világsajtó aszerint kíséret amint háborút szeretne vagy békés meggyőzését a nagy tengeri hatalom között. Ebben a pillanatban a helyzet hogy sem Japán, sem Amerika nem ak minden áron háborút. Ha azt akarna, akkor meg volna szükség tárgyalásokra. De mindkettőt kegyen tartja magát. Amerika azt kívánja Japánt hogy mondja fel a tengelyhatalmakkal kötött egyenyt. Erre Ogima tábornok, a római japán nagykövét azt feleli, hogy Japán sohase adja fel azt a szárd elhatározását, hogy a keletásiai új rendet, hármas egyezmény szellemében építse fel. Ez pályannyt jelent, hogy Japán tartja a tengelyhatalmakal való barátságát. A tárgyalások természetesen folyhatnak tovább, a japán külügyminiszter egyenlyen szor még visszatér Tokióba újabb utasításokért. Amerika gyors tempóban valóítja meg hajlépítési programját. Ez azonban még mindig nem jelent hábnűt. Csak készülődést. És még egyet: Japánban nincsen ellenzéki a háborúnak, de Amerika lerokomlyabb politikai és gazdasági téveszvi nem akarnak háború

Martiniquet is meg kell szállnia. Washingtoni politikai körökben azonban bizonyos kedvezőtlen dél-amerikai visszahatástól tartanak, tudva azt, hogy a délamerikai államok nem szívesen látják északamerikai csapatok jelenlétét délamerikai területen. Washingtoni délamerikai körökben Roosevelt legutóbbi elhatározásait nyíltan kimutató ellen-szenvvel fogadták. Az Egyesült Államoknak Holland-Guayana ellen végrehajtott intézkedését német politikai körökben erőszakos hódító cselekménynek tekintik és kijelentik, hogy ez az Egyesült Államoknak a délamerikai terület ellen végrehajtott első katonai támadása. Azt az állítást, amellyel az Egyesült Államokban ezt az erőszakos cselekedetet még jogosabbnak akarják feltüntetni, hogy tudniillik Francia-Guayanából veszély fenyegethet a holland-guayanai bauxitbányákat, Berlinben oly nevelésesnek találják, hogy nem hajlandók vele behatóbban foglalkozni.

Ami egy spanyol újságról látott Londonban, "Az angol nép sokajka felszöre került. A tömegek alacsonyrendű ösztönei a háború hatása következtében mind jobban és jobban, valóságos fenyegető mértékben kifejlődtek" — írja az „Arriba” spanyol újság londoni tudósítója abban a cikkében, melyben az angol főváros életében beállott háborús változásokról számol be lapjának. Különösen sokat foglalkozik a lakosság — főleg a fiatalok — hanyatló erkölcsével. Morrison belügyminisz-

ter, mint ahogyan erről az alsóházban is beszámolt, a múlt év folyamán százhárom játéklubot volt kénytelen bezárni. A tudósító beszámol a továbbiak során arról, hogy a bezárt klubok helyén tucatjával nőnek ki a fölöttől az új játéklubok. Londonban estikáig mintára számos gangszterbanda alakult, amelyek semmiben sem különböznek amerikai elődeiktől. Eppen olyan kegyetlenek és éppen olyan korszerűen vannak felfegyverezve.

Lázadás a téllenség ellen. Mr. Ralph Ingersoll, az Angliából most visszatért és otthatalan németgyűlöletéről híres amerikai újságíró, akinek angolai tartózkodása alatt igen gyakran volt alkalm a mértékadó angol személyiségekkel érintkezni, a „Post Meridian”-ben a következőket írja: „Angliában ezidőszent valóságos „lázasdás van a téllenség ellen”. Sajnos, az angol kormánynak egyszerűen nincs módjában katonai téren valamit is kezdeményeznie. Az európai kontinensre való átkelés tervét végképp elejtették, mert félős volt, hogy egy ilyen próbálkozás eddig még nem látott katasztrófára fog vezetni. Nincsen olyan angol hadsereg, amely még egy Dünkirchent el bírna.”

Törökország is az ételmiszerek előszására készül. Törökországban olyan hírek terjedtek el, hogy az illetékes hatóságok az egyes háztartások részére személyi listák felállítását tervezik. Az intézkedés állítólag előkészület az ételmiszercsozottság bevezetésére.

A Négus ügye az angol alsóházban. Az angol alsóházban hosszú idő után magint szőnyegre került szerencsétlen Haile Szelasszie ügye. Churchill a vitával kapcsolatban kijelentette, hogy a brit kormány és a Négus között köteendő szerződés felteletit a kormány ezidőszent még tanulmányozza. A tervek szerint Szelasszia angol elgondolás alapján tgha különbözöket valamit is egy zepes nagyságú indiai fejedelemtől. A négusi közigazgatás igen tgha tekintetben még kevesebb szadságot fog élvezni, mint amennyit egy indiai fejedelmi közigazgatás élvez. Az új Szelasszia csak egészen kisszámú és könnyű fegyverrel bennszülöttekből álló hadsereget tarthat fenn, mely éppen csak arra lesz elég nagy, hogy a helyi tereszedt zavarokat fegyverrel elomjaja. Ennek a hadseregnek másasabb parancsnoki tisztségeit azonban kizárólag angolok tölthetik be.

Négus addiszabebai központi kormányja és az ugyancsak a Négustól nevezett tartományi kormányzók hanceltt egyaránt angol tanácsadók hognak egyaránt teljesíteni. Az ő észükről jövő tanácsok a valóságban mindig parancsok. Ezt a körülményt még a „Times” is kiemeli. A „Times” tudósítója szerint Haile Szelasszie nem túlságosan nagy lelkesedéssel vesz részt ezeknek a terveknek a megbeszélésén. Csalódása, miut mondják, „hafatárlan és azok a nebehészségek, amelyeket az angoloknak okoz, nem jelentéktelenek, olyannyira, hogy már személynékné valaki mással való helyettesítése is szóba került.

Amerika megszállotta Holland-Guayanát. Az amerikai lapok feltüntetést keltő atskban közlik a Fehér Ház közleményét Holland-Guayana megszállása dolgában. A lapok szerint Rooseveltnek ez az elhatározása elsősorban Vichy érdekei ellen irányult. Valamennyi lap jelzi, hogy ugyanez a sors vár Francia-Guayanára is. Connahty szenátor, a külügyi bizottság elnöke, nyilvános nyilatkozatban helyesli az elnök elhatározását és hozzáfűzi, hogy az Egyesült Államoknak rövidesen nem csupán Francia-Guayanát, hanem

ABLAK

A sajnálatos tünetek tárgyalás kiviszálásának, melyek közéletünk rendjét pillanatnyilag megzavarják, nem akarnak elebe vágul. Az igazságunk ki kell derülnie, s aki bűnös, az elveszi méltó büntetését, az ártatlant pedig tisztázza a törvény s a felmentéssel visszavezeti a társadalom rendes emberel közé. Azt azonban már most megmondhatjuk, hogy olyan fontos dolgoknál, mint egy nagyváros közelítése, fokozott elővigyázatosságra, gondosságra, lelkiismeretességre és beületességre van szükség. Ma, háború és súlyos átmenetek idején, egyéb nagy problémák közt talán éppen a közellátás a legfontosabb. Ehhez tehát olyan tiszta kézzel kell nyúlni, olyan lélekkel közeledni, amit a legmaszabb rendű közöség gondolata termel ki. Az emberi és állampolgári kötelesség fokrőve az, amikor a nagy község érdekét olyképen tudjuk szolgálni, hogy emellett nemcsak eltörpül, de egyenesen megsemmisül az egyén érdeke és számitása. Embri gyarolóság, hogy rendszeren ezen bukik fel a jószágunk. Pedig arra kell törekedni, hogy az egyén sziliaszállárdan álljon akkor, amikor eszbitő helyzetek kísértésel el akarják takarni szemel elől a községgel szemben tartosó órási kötelességet.

Angol hajók süllyedése. Az Anglián elleni harcokról jelent a német védő főparancsnoksága: Gyorsnaszádnak Baethge sorhajóhadnagy főparancsnok vezetésével az angol partok előtt egy erősen biztosított éhesség hajókaravánt támadtak meg és az angol rombolókkal vívott heves harc után négy színültig rakott kereskedelmi hajót süllyesztettek el, összesen 16.500 tonna tartalommal. Az elsüllyesztett hajók közül az egyik egy 6500 tonnás tartályhajó volt. Valamennyi gyorsnaszádnak ép-ségben tért vissza támaspontjára. Harcúrepülőink az elmúlt éjszaka az Anglia körüli tengereken bombáikkal két nagy, kíséretben haladó kereskedelmi hajót rongáltak meg.

Zsidó vágyalmok Palesztina felé. Izrael Sieff angol nagyiparos az „United Palestine Appeal” newyorki csoportja előtt mondott beszédében a következőket mondja: „A demokráciának a háború után gondoskodniuk kell a zsidók hontalanságának radikális megoldásáról.” — Sieff

vetelte a demokráciától, hogy az arabokat ne csak Palesztinából, hanem egész Transzjordániából üzzék ki, hogy ezzel a zsidóság régi álma beteljesülhessen és az araboktól megtisztított területen háborítatlanul uralkodhassék.

Bulgáriában szójabablisztét kell a kenyérlisztet keverni. A búzakészlet kímélése céljából a bolgár nép-élelmezési kormánybiztos érendelte, hogy a kenyérlisztet a jövőben tíz százalékban szójabablisztel kell keverni. Az intézkedés egyelőre csak az ország két legnagyobb városát, a 400.000 lakosú Szófiát és a 100.000 lakosú Plovdivot érinti. A kenyérárban az intézkedés következtében nem áll be változás.

Ki kell irtani az erdőt és hozótot a szerb vasutak mentén. A szerb katonai főparancsnok rendeletére legkésőbb 1942. február 28-ig a Belgrád—Valjevo, Belgrád—Nis, Lesz-kovác—Lapova, Belgrád—Gradiste és Belgrád—Velika Plana vasutonalak mindkét oldalán 500 méter szélességben az összes erdőt, sövényeket és hozótokat ki kell irtani. Ezekkel az intézkedésekkel a vasutonalakat akarják biztosítani me-

rényletek ellen. A rendelet szerin azölöket nem kell eltávolítani. Keder, kukorica és paprika termesztés megjelölt területen tilos.

Zátonyra futottak a japán-amerikai tanácskozások. Még most is a vilápolitikai közérdeklődés előterében állnak a japán-amerikai tárgyalások. A legújabb jelentések szerint az állam nem sok remény van arra, hogy megállapodás jönjön létre. Rövidtek ugyanis a kívánják Japántól, hogy szüntessen Németországtól. Kinaból vonja vissza csapatait, mind addig nem hajlandók érdemleges tanácskozások folytatni. Japán nem adott választ, de a japán lap-harcias hangot ütöttek meg a nyilvánosságára a békés megállapodnak. Japán nem hajlandó eddigi kérést s harctéri eredményeit adni s inkább a harcot választja. Japán miniszterelnök kijelentette, hogy Japán élet-halál küzdelmében van szó, de nem hajlandó a japán nemzeti érdekeket feláldozni amerikai nagytöreknek és nagyipar-nak. Megállapította, hogy a tanácskozások hosszú ideig tartanak, tehát valamilyen a tárgyaló felek között akar nyerni, hogy a harcra felkészüljön. Ha az Egyesült Államok-kormány a szövetséges hatalmakkal való szakítást követeli Japántól, mint a tényleges tárgyalások megkezdése előtti feltételt, akkor ebbe arra lehet következtetni, hogy Roosevelt nem akarunk komolyan tárgyalni, mert merész képző teherse kell ahhoz, hogy Japán máról holnapra szakítson a szövetséges hatalmakkal. S ha Japánban volna ernő-hajlandóság, akkor a kormány nem küldte volna el megbízottját a berlini tanácskozásra s nem írta volna alá a belsevistaellenes szerződés öt évre való meghosszabbításáról szóló megállapodást. Hull külügyminiszter a sajtóérkezkleten kijelentette, hogy a japán-amerikai viszony tovább alakulása attól függ, milyen határozatot hoz a lokói kormány a hozzá intézett amerikai jegyzékre. Ez a jegyzék azonban csak azokat az elő-feltételeket tartalmazta, amelyekkel Japánnak el kell fogadnia, ha érdemleges tárgyalásokat akar folytatni az Egyesült Államokkal.

Molders, a 25 éves német repülőszereplő-kifejeletlenen gyorsan emelkedő pilóta lett. Már a spanyol fronton kitűnt kitűnő képességeivel, de igazán elcsillogt a háború kitörésekor került; mint vadászrepülő egyenruhán szavta tömegesnek légi győzelmeit. A katonai ranglétrán bámulatosan emelkedett, a legnagyobb kitüntetés tulajdonosa volt.

HIREK

KI A MEGBIZHATÓ?

leti hadseregintéren harcoló németek az egyik elesett kommunista írók igazoló könyvében a követeléseket találták nagy betűkkel így: „Rutisz Borlov 1909-ben lett Orlov mellett és századosként megbízható, mert zsidó, a párt szabályait mindenkor párt követte, mert világhorradalmi néi sohasem lankadtak és mert őtől sohasem jart...”

már eddig is olvastuk és hallottuk, hogy a „munkásparadicsomban” áramított megbízhatónak, aki különben nem jart, nem látta más állampolgárságát és nem tudta, hogy azonosabb és jobb világ is létezik. It is tudunk, hogy a bolsevista szabályait mindenkor követni kell, szűcseséges népbiztosnak nem számunkartotta és tétovázni, ha esetleg egy embert a másvilágra kell kü-

ldatni szabályait vakon kell követni és minden, minden mellékkönyvet el engedelmessékedni a legfelsőbb biztosnak Stalinnak. Arról is már hallottunk volna, hogy a világhorradalommal minket is és az egész országot is boldogítani akarták; — de most értesülünk először, hogy minden zsidó kell legyen ahoz, hogy megbízható lehessen... Igen nyilvánvaló, hogy ez helyzetek egymást a jobbabb állásokba a zsidók, a Szovjet-ország, amely nem a munkásdög paradíma lett.

az azonban most már mind a múltól december 31-ig lehet érdélyt nyereségykötésön-kötvényeket jegyezni, amos érdeklődő levélre válaszolva, másóink tudomására hozzuk, hogy helyly nyereségykötésön-kötvénye december 31-ig lehet jegyezni. Ezel kapcsolatban a Magyar Nép is olvajva olvasóit, hogy aki ebben a részben és nemes, Erdély díjjáépítését segítő mozgalomban ki ihajlja a részét, minél hamarabb tegyen eleget a köteleességének.

Szegény iskolásgyermeknek karácsonyi ajándéka. A kolozsvári pénzügyeték elhatározták, hogy a város szegény iskolás gyermekeinek bolgiz karácsonyt szereznek. Eredeti gondolat szerint meleg téli ruhát, bobelit és némi élelmiszert adnak a

rászorulóknak. Ellenben, ha a láb-beli beszerzése akadályokba ütközik, akkor az egész összeget ruhasegely céljaira fordítják. A kolozsvári pénzintézetek már érintkezésbe lépnek a tanfelügyelőséggel, hogy az előre állapítsa meg, kik a leginkább segélyre szoruló iskolásgyermek. Ez egyben a szükségletek felmérése is.

Tartsuk be a közlekedési szabályokat! A jobbra való hajítás rendje, mint lapunkban közöltük, most már az egész ország területén életbe lépett. A Budapest és környékének forgalmi rendjében történt változás nagyon sok halálos és súlyos balesetet okozott. Általában azt lehet tapasztalni, hogy a közönség nem eléggé óvatos és rendszeres az új szabályok betartása tekintetében. Ezért mindenki figyelmét felhívjuk arra, hogy az új rendet, illetve annak szabályait szigorúan tartsa be, mert ezáltal magának és a köznek hasznát.

Kolozsvár dícsérete. Egy olasz újságról lelkes cikkben emlékezik vissza Kolozsváron tett látogatására. Színes leírást ad Kolozsvárról, az erdélyi magyar műveltség központjáról, Mátyás király szülővárosáról. Elmondja, hogy Kolozsvár mennyire kedves minden magyar előtt és a város mennyi kultúrát, történelmet lehet magából. Ismerteti Kolozsvár történelmét és pompás leírást ad történelmi műemlékeiről. A tudósítást Kolozsvár látképe és több más részletkép díszíti. Caromio, a „Ente Stampa”-ban szintén hosszú cikkben foglalkozik kolozsvári látogatásával. A cikk több vidéki olasz lapban is megjelent. Caromio ismerteti azt a változást, amelyen a város az anyarszázhoz való visszatérése után keresztülmélt. Nem történt semmi más, csak a történelem dolgozott — fejezi be cikkét, amely igen tárgyilagos és amelynek megírásában a magyarok iránti lelkesedés és a Mátyás szülővárosában szerzett mély benyomások vezettek.

Országzászló avatás Bánffyhunyadon. Gyönyörű és lélekemelő ünnepség keretében zajlott le Bánffyhunyadon a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége és Pest vármegye központi járása által adományozott országzászlók felavatása. Az ünnep-

ABLAK

Igazán szükséges, hogy koronként intézményesen vessenek grátat annak a dörva és aintas tár-sadalmi szokásnak, amit káromkodásnak nevezünk. Elismerés illel Kolozsvár polármeresterét, hogy rendeltél legyeksz ezt a magyon is elhatározni rósa szabás léfektetni. A nyilvános helyeken elhatározott káromkodások sehogyan illenek be egy eryeteml város környezetébe, aký korcma-kában italos emberektől, akár a bérkocsifalómason társalgó bérkocsisoktól halljuk. Az új rendelet az idevonatkozó belügyminis-teri rendeletre hivalkozva a káromkodókat elsőbábe kététhel, másodízben egy havi elárásással bünteti. Mindezenre lehangoló, hogy a káromkodásra való le-szoktatásra fogházat kell lennyben-venni. De ha már ekkora elka-nyarodás történt a nyilvánosság előtt kötelező magatartástól, akkor itt már csakugyan a fogház a legeredményesebb javító eszköz. A fogház nem kellesen tar-tózkodási hely, s az ember, aki csupa szokásból is káromkodik, itálan megzondolja, hogy érdemes-e fogházba kerülni azért, amitől könnyen meatesül, ha fo-gyelmelzi a száját.

ség Istentisztelettel kezdődött, amelyen Bokor Márton, helybeli lelkes ígehirdetés közben gyönyörű szavakban beszélt arról, hogy az ország zászlóknak mi a hívenású és rendeltetésük? A főtéren lefolyt ünnepség tartalmas és lelkesítő műsorát a több ezer főnyi közönség meghatódottan hallgatta végig. Az ünnepséget diszfelvonulás és közebed zárta be.

Kommunisták pusztulása. Mint az Obnova félgrádi esti lap jelenti, egy szerb önkéntes különítmény Kala-bicsa örnagy vezetésével öt óra hossz-szat tartó harcban elfoglalta Rudnik helységeit, ahová kommunisták be-feszkeltek magukat. A helység elfog-lalásakor 150 bandita esett el, 600-at pedig fegyveresen fogtak el. Eddig ez a kommunisták legnagyobb veresége. Az Obnova további értesülése szerint egy 300 főnyi kommunista csoport megadta magát az önkénteseknek, midőn megtudta, hogy veze-lőjük, Leonid Pleszkovics a fogság-ban belehalt sebeibe. A kommunisták által megszállt Kucsivo városát az önkéntesek két óra múlva már fel-szabadították. Hatvanhárom kommu-nista életét veszítette, 20 megsebesült, 23 pedig fogságba került

ABLAK

A komoly jelek arra vallanak, hogy a bolsevizmus veszedelmét lassanként nemcsak Európa, de az egész világ felismeri. Ennek a felismerésnek a tudatában ma még csak Európa van egészen mélyen, mint amely közvetlen szemlélője lehet annak a fizikai és erkölcsi rombolásnak, ami a bolsevizmus eddigi munkáját jellemezi. A bolsevistaelélen szövetségnek öt évre történt meghosszabbítása ennek a tudatnak a kelmélyítése. És nem a véletlen jötték, hogy ez a szövetség meghosszabbítás olyan történelmi jelentőségű személyek küszöbén történik, amintőknek Leningrád és Moszkva elfoglalása izgérkezik. Leningrád az orosz bolsevizmus bűncselekedete, Moszkva az orosz bolsevista államvesztés kifejezője. Bármelyik esik el hamarabb, ez nemcsak az orosz bolsevizmus nemcsak a felszámolását jelenti, hanem az egész bolsevista világrend bukását, — a remélhetjük — nemcsak Európában, hanem a tengereken túl is. Halott eszmékért az emberiség sohasem lelkesedett. A német és a szövetséges fegyverek legyőzik és megölik a bolsevizmus szörnyaságait, hogy felszámolják Európát és a világot egy szörnyű álm az omiasa alól, mely 25 év óta nehezedett rájuk.

Az év végéig lehet igazolni a tűzharcoságot. A Károly csapatkeresztbe való igényt, amely a tűzharcos emelet és jogokat biztosítja, 1941. december hó. 31-ig lehet igazolni. Eddig a határidő mindenki jelensége igényét a tűzharcos fősoportoknak, vagy a Honvédelmi Minisztériumnak. A bejelentést ajánlott levélben, vagy levelező lapon akkor is meg kell tenni, ha az igény és jognyilatkozat megvan, de az előírt igazolási feltételek hiányoznak. Ezeket később is lehet pótolni, a fő, hogy az igazolási eljárás az év végéig meginduljon és azt az ajánlott levelezőlap, vagy levél feladóvevényével igazolni lehessen.

Haladékok kérik a régi erdélyi adók fizetésére. Az Erdélyi Párt említi azokat terjesztett a kormányzat elé, amelyben félévi haladékok kérés — a nehéz helyzetre való tekintettel — Erdélyben a múltból rendezetlenül maradt jövedelmi adók és póladók fizetésére. A haladékok csakugyan ráférnek Erdély szegény adófizelő polgárságára.

Mivel tartozunk a harcoló honvédeknek? Az egész nemzet örökké szeretete kíséri útján a harcoló magyar katonát, aki az orosz pusztulás sarokban, vagy a leszakadt túl megpróbáltatásai középete is rendületlenül halad előre. Gondunk ott virraszt fűlőte, a szívünkben a háló dobban feléje, aki a kötelességteljesítés legnagyobb áldozatát hozza meg mindnyájunkért. De az érzéseken túl sokkal többet tartozunk harcoló honvédeknek, — magunk is áldozatvállalással, itthon, ahol semmiféle áldozat nem lehet elég súlyos, se erkölcsi, se anyagi, hiszen a legtöbbet: életünket senki se kéri és semmi veszedelem sem fenyegeti. Ezzel az élettel vagyunk nekik adósai, akik helyettünk teszik kockára a magukat, s ezért nem mondhatjuk ma senki: gondoljon velük az Állam, annak a kötelessége. A harcoló magyar honvédért a társadalomnak is talpra kell állnia, s kialakítani olyan áldozatos szellemet, amely minden eszelekedetben elsősorban azt nézi: mit tehetünk katonáinkért. Nem indulhat a veszedelmek elé nyugodt lélekkel és elszánnan az, akinek távollétében otthon kenyérkereső munkáját vagy íróasztalát más foglalja el, véglegesen, vagy aki arra gondol: míg ő a harcóléren küzd, otthoni munkáltsáit megelőzik előmenetelben. Hogy jelentkeztetnek a jövőben is a legveszedelmesebb fegyvernemekhez, aki attól retteg, hogy gyakori katonái igénybevétele miatt nem kedves a munkaadók előtt? A társadalom lelkiismeretét kell az ilyen jelenségek ellen tiltakoznia, az itthonmaradottakkal kell szerényebbé válniuk. Ezzel tartozunk nekik.

Megjötték az acél húsfillérek. A pénzügyminiszter elrendelte, hogy a korábbi rendeletben 260 millió pengő névértékben megállapított összmenyiségből korábbi rendeletek alapján már vert érmeiken felül 20 filléres acétermékből 90 millió darabot, 18.000.000 pengő névértékben, 10 filléres acétermékből 30 millió darabot, 3.000.000 pengő névértékben kell verni. Azt, hogy a 260 millió pengő össznévértékű a fenti rendelkezés után még fennmaradó 24.000.000 pengő névértékű mennyi-

ség terhére milyen pénzérméket ressenek, újabb rendelet fogja szabályozni. A rendelet kibírdetésnapján lép hatályba. Az acétből 20 filléres érmeik külső kiállítás szabályozása tárgyában kiadott lelet szerint, az acétből vert 20 filléres érme külső kiállítása a következő: Az acél 20 filléres érme kerek lyukasítva van. Az érme elpajzra jön a lyuk fölé a magyar rona, a lyuk alá pedig a verés száma és ez alá a „Magyar királyság” körirat. Az érme másik lapján a lyuk fölé az értékjelzés: „A lyuk alá pedig a m. kir. állami pénzverő jelzése: „BP” és ez alá ívben a „Fillér” felirat. A lap oldalán díszítés van. Az acél 10 filléres karimája sima; a lapok peremmelkedett, sima; átmérője 21 mm, súlya 3,6 gram.

A Nemzeti Önellösztési Tanács egyévi munkája. A Nemzeti Önellösztési Tanács az Erdélyrészi Gazdasági Tanácsban keresztül a legutóbb 12 mozgalmas hónapban műsrelő pengő meghaladó összeget folyt a fiatal magyar kereskedőiparos-nemzedék anyagi megerősésére, kütönös tekintettel azokra a rületekre, amelyeken a magyar gazdasági rétegek az elmúlt évtizedben háttérbe szorultak. A Nemzeti Önellösztési Alap eredményes munkáját a kormányhatóságokon kihatékonyan támogatja valamennyi szakkamara és a polgári közélet. Az Alap az első eredményes után továbbra is fokozott lendülettel folytatja nagyjelentőségű nemzeti munkáját. Az önellösztési kölesőfolyósításának eljárására vonatkozó bármilyen gyakorlati jellegű felvilágosítást az Erdélyrészi Gazdasági Tanács (Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 58.) természetesen továbbra is készséggel megad.

Új magyar falunév. A visszafelt délvidéki terület közigazgatásról intézőedő miniszterelnöki rendeletben foglalt felhatalmazás alapján a m. kir. belügyminiszter Magyaroktörvényes mezei város határához tartozó Velebit külterületi lakotthivatalt magyar nevet megállapított, mely szerint ez a hely a „Gadgajsten” elnevezést kapta.

A tojás vizsgálata

Általában átvilágítással vagy úszópróbával győződhetünk meg arról, vajjon valamely tojás frisse-e, romlott-e, fias-e! Az átvilágítás biztosabb, mint az úszópróba, mert sokszor cserben hagy. *Átvilágítás* céljából a tojást kezünkbe vesszük, szemünkhöz szorítjuk és lehetőleg sötét helyen erős fény felé tartjuk. A tojást mindig hossztagelye irányába tartjuk, úgyhogy a szélesebb vége fent, a hegyes lent legyen. Friss tojás tartalmát ekkor világosan, tisztán látjuk, régi vagy romlott tojásét zavarosnak, sötétnek. Fényforrásul egyszerű lámpa szolgálhat, melyre egy papírohengert borítunk s ezt a láng magasságában oldalt tojásalukán és tojás nagyságban kivágjuk; még jobb azonban egy villanykürte, melyet egy bádogdobozba zárunk. Ennek a bádogdoboznak a tetejébe azután megfelelő nyílást csinálunk, melytől a reá helyezett tojás teljesen elzár. A tojásat a nyílás felett forgatva, megfigyeljük, vajjon egyenletesen átetszik-e, foltok nélküli-e, zavaros-e! *Ha a tojás légürege nagy, a tojás régi, ha kicsiny, a tojás friss.*

A meg nem termékenyített tojás a keltetés nyolcadik napján is még tisztá, a megtermékenyítettben ellenben egy sötét folt, a csira, látszik, melyből elágazó fonalak nyúlnak szét. Olyan tojásban, amelyben a csira elhalt, sötét mag és körülötte sötét gyűrű tűnik elő. Ha a tojásba baktériumok, penészgombák kerültek, lámpán nézve kis, kerek, fekete foltok láthatók benne. *Lémpázás* céljából sokféle átvilágító készüléket is szerkesztenek és hoznak forgalomba.

Az *úszópróba* azon alapszik, hogy a tojáshegyi lukacsain történő vízbeeresztés következtében a tojás tompább végén található légkamra folyton nagyob-

bodik, úgy, hogy állás közben a tojás súlya folyton csökken. Mínt hogy a kemény héj miatt a térfogata miatt nem változhatik meg, ez azt jelenti, hogy a tojások fajsúlya olyan, hogy ha a tojás 10%-os konyhasóoldatba tesszük, akkor az rögtön merül, míg idősebb tojások az oldatban, vagy es az oldatban úsznak.

Ha túl nagy követelményeket fűzünk a tojás néességéhez, úgy elvárhatjuk, hogy a tojás 10% konyhasóoldatban elsüljedjen, vagy hogy legalább 8%-os konyhasóoldatban még alámerüljön. A jegyzék azonban, hogy az úszópróba nem mindig megbízható. Ritkán ugyan, de akadnak olyan tojások is, amelyek rendellenesen nagy légkamrátólán rendellenesen viselkednek az úszópróbán.

A tojások vizsgálatakor a tojások tapintás, íze és rázása is segítségünkre lehet. Nyelű hegyével érintve a friss tojás csúcsát, hidegebb fogjuk érezni, mint a tompa végét. Romlott tojás mindkét végén egyenlő meleg. Nem konzervált és főházi tojások sima tapintatúnak, meszes tojások szont annál durvább tapintatúnak, minél hossz ideig feküdtek meszes vízben. Nem zárt, egész, feltört, romlatlan tojás nem lehet dohos, rothadt, hidrogénes, vagy szalmára emlékeztető szaga. A jás ízét legjobban lágyra főzött állapotában bírjuk el, mert még az egészen friss keményrefőtt tojások is nyomokban kénhidrogént tartalmaznak, s az íz elbirálásánál zavarólag hat. Teljesen friss tojások rázásakor nem vesszünk észre semmit, apadt, s légkamrájú tojások ellenben kotyogósnak.

Sajtoltunk olajat a napraforgómagból!

Egy előfizetőnk az iránt érdeklődik, hogy a napraforgómag alkalmas abrak volna-e fejőstehek számára? Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy a napraforgómagot kár tehennel, vagy más állattal feletetni, mert magas olajtartalma van. Előbb olajat kell ültetni a magból és azután, mint

napraforgómagpogácsa fejős tehének számára kitűnő abrakakarmányt szolgáltat. Az olaj ma rendkívül értékes és nélkülözhetetlen anyag. A maggal tehének útján megetett olaj nem hasznosul megfelelően, tehát semmiképpen sem indokolt a napraforgómag etetése. Hangsúlyozzuk, hogy a napraforgómagpogácsa kitűnő értékakarmány és etetése, mint a magé, nem jelent felesleges pazarlást.

Jármuzsai kelt a bikákat!

Az állandóan istállózott bika sziveze elkényesedik és a bika lustaválik. Ezért jó szokás a bikák jármuzsát. Könnyebb munkára, mint karmányhordásra, kisebb terhekvátatására a bikák egyesben, vagy tesben igen jól beválnak és ez klhatással van egészségi állapotukra.

nek árkokat a nedves talajon levő vetésekben.

Fajnedvesség idén sok kárt okozott. Legyen ez figyelmeztető számunkra, hogy az őszi vetéseinket védjük a túlságosan sok nedvesség befolyásától. Húzzunk árkokat, legalább ekével barázdákat a talajon, mert ezáltal nagyban csökkentjük a túlságosan nedves talajokon keletkező árkok kártételét. Kis munkával nagy értéket nyújtunk meg.

Vágjuk le a száraz ágakat!

gyümölcsösökben a száraz ágakat időben levágjuk, mert azok rendelkeznek fertőzőekkel és a bajt terjesztik. A szü elleni védekezés másik módja a fák kérgének tisztítása. Ha a gyümölcsösünkben a fák repedezett kérgű, mohás, törzsű fát és a száraz ágakat levágjuk, nem kell félnünk attól, hogy a szü gyümölcsösünkben komoly kártevővé hatalmossá válik.

Gumi lábbeli javítása.

Az őszi szüvel kezdődő tél idősebbeknél telte a gumiből, sár- és hócipők kijavítását. Ez annál is inkább fontos, mert a múlt évben a gumipar rengeteg hócsizmát, sárcipőt és gazdacizmát hozott a piacra, amelyek az egy-két év használat következtében javításokra szorulnak. Ezeket javítsuk meg nyersgumiból készült minőségű a lehető legjobb minőségű, hogy a bőrcipők kímélésére járjanak. A javításban viseljük őket továbbra is.

Az őszi szüvel kezdődő tél idősebbeknél telte a gumiből, sár- és hócipők kijavítását. Ez annál is inkább fontos, mert a múlt évben a gumipar rengeteg hócsizmát, sárcipőt és gazdacizmát hozott a piacra, amelyek az egy-két év használat következtében javításokra szorulnak. Ezeket javítsuk meg nyersgumiból készült minőségű a lehető legjobb minőségű, hogy a bőrcipők kímélésére járjanak. A javításban viseljük őket továbbra is.

Az őszi szüvel kezdődő tél idősebbeknél telte a gumiből, sár- és hócipők kijavítását. Ez annál is inkább fontos, mert a múlt évben a gumipar rengeteg hócsizmát, sárcipőt és gazdacizmát hozott a piacra, amelyek az egy-két év használat következtében javításokra szorulnak. Ezeket javítsuk meg nyersgumiból készült minőségű a lehető legjobb minőségű, hogy a bőrcipők kímélésére járjanak. A javításban viseljük őket továbbra is.

A „MAGYAR NÉP” HÜSÉGES OLVASÓJA VAGYOK
ES TUDNI ÓHAJTOM A:

PEKK és FUTOR

hozzám legközelebb eső és legolcsóbb beszerzési helyét,

HOGY:

----- drb. lerokkadt **KOCÁM** megyógyítandó, szoptató, erőbentartására.

----- " ango káros **MALACOM** gyors megyógyítására, koszos, fejletlen

----- " **SÜLDÖM** gyorsbiztosítására

----- " fejlődésben elmeindi **BORJAM** gyors fejlesztésére, CSIKOM

----- " **TEHENEM** tejnek megjavítására és a tejhozam emelésére

PEKK-et és FUTOR-t

sürgősen beszerzzék és fenti állataimnak adagolhassák. Kötelezem magam, hogy elért eredményeimet gondolatársaim okulására a „MAGYAR NÉP”-el közölni fogom.

Kelt 194.....

lakhely, u. p. és vármegye.

elvétehető aláírás.

Itt levő gondó és beküldendő!

Itt levő gondó és beküldendő!

1 kilogramm javító anyagot az illetékes szakiparosok az iparcsiszoló utján kapják majd meg. Intézkedés történt, hogy a gumilábbelik javításához szükséges anyag állandóan rendelkezésre álljon és a közönség igényeit a javító ipar zavartalanul tudja teljesíteni.

Szántásunk és vessünk!

Az időjárás kissé megenyhült és hár vannak enyhe éjjeli fagyok, szántani és vetni még lehet. Sőt a fagyok teszik a szántások könnyebben való elvégzését.

Az előrehaladott évszak tehát ne tartson vissza senkit a vetéstől! Aká pedig elvégezte a vetést, fogjon hozzá az őszi mély szántás elvégzéséhez, hogy tavasszal kalászos és kapás növényei jól megmunkált talajba kerüljenek. Répát, ipari és kereskedelmi, továbbá konyhakerti növényeket tavasszal csak olyan talajba szántva vetni, ami ősszel meg volt szántva és télen át jól beérett.

Az idei kukoricatermés számbavétele során bebizonyosodott, hogy az őszi szántásba vetett kukoricák jól vagy még jól beérették még az idei rossz viszonyok között is. Ezzel szemben a tavasszal szántásba vetett kukoricák, még, ha kelendő időben is voltak elvetve, nem értek be. Ebből látszik, hogy az őszi szántásnak nagy jelentősége van. Az őszi szántásba vetett tavasszal kalászosok és kapások, még rossz termelési viszonyok között is biztosan teremnek.

A magyarázat egyszerű a téli fagy feltárja a talajrétegekben levő tápanyagokat és azok felvételét a növények részére megkönnyíti. A fagy nemcsak a legkeményebb rögöt, hanem a puhább kőzetet is elmozdítja és alkalmasabb teszi arra, hogy a növények gyökerei abból hasznos tápanyagokat szívjanak fel. Végül, az őszi szántás megőrzi a téli csapadékokat, amelyre a növényeknek nyáron nagy szükségük lehet.

PIAC

Lovakat vásárol a honvédség.

A honvédség részére folyó lóvásárlások újabb lendülettel indultak meg. A honvédelmi minisztérium a lótenyésztő gazdák ismételt kérésére ugyanis utasította a honvéd lóvásárló bizottságot, hogy a katonai hátsólovakért 1200 pengő, a tűzérési hámoslovakért pedig 1300 pengőig terjedő vételárát fizethessenek. Az új árak 300—500 pengővel magasabbak a múltban érvényben volt átvételi áraknál. A kiváló ménesteli tenyésztőállatokért és sportlovakért arányosan magasabb vételár is fizethető.

Nem kielégítő az angol hadikölcsön jegyzése.

A legújabb angol hadikölcsön kibocsátása óta eltelt negyedik héten az első három hét 38 millió fontos átlagával szemben mindössze 16.4 millió fontot jegyeztek. A kisemberek részéről mutatózó heti 11 millió fontos jegyzés hasonlóképpen kedvezőtlen eredmény. A hadikölcsön sikeretelensége ismét előtérbe juttatta a kényszertakarékossági intézkedések bevezetésének gondolatát, amellyel inkább, mivel a harmadik negyedévben a kisemberek betétei 175 millióról 132 millió fontra csökkentek.

A sertéshizlalás megkönnyítése.

A sertéshizlaláshoz szükséges takarmány-mennyiség biztosítására nagy jelentőségű intézkedés történt. Ahol egyes vármegyékben a kisemberek a sertéshizlaláshoz szükséges kukoricamennyiséget készletbányáin miatt beszerezni nem tudják, ott a közzéadási kormánybiztos igazolása alapján a közigazgatási szervek adnak ki olyan vásárlási engedélyeket, amelyekkel a szükséges kukoricamennyiségeket a vásárlással megbízott szerv más vármegyékben bárkitől megvásárolhatja és a rendeltetési helyekre elszállíthatja. Az így beszerzett kukoricát a községekben természetesen elsősorban is sertéshizlalás céljából azok között kell kiosztani, akik községtől igazolvánnyal (engedéllyel) rendelkeznek.

Szabályozzák a jövő évi gyapju-forgalmat.

A gyapju egyik legfontosabb nyersanyag a háborús gazdálkodás rendjében. Erre való tekintettel már most kezdeményező lépések történtek a jövő évi gyapju árának megállapítása érdekében. Ha ez megtörténik, úgy lényegesen enyhül az a bizonytalanság, amely eddigelé a gazdára nehezedett, aki a tavaszi gyapjuármegállapítás folytán nem tudhatta azt, hogy a juhok kiteleltetésével járó nagy költségek vajjon megtérülnek-e a gyapju árában. A tárgyalások során szó van arról is, hogy a gyapju-termelés fokozása érdekében a gazdák bizonyos termelési prémiumot is kapjanak.

Ugyancsak a juhtenyésztés és gyapjutermelés fejlesztését célozza az az elgondolás is, hogy a juhoknak most következő vemhesség és szoptatás idejére megfelelő mennyiségű abrak-takarmányt biztosítsanak. Ezenkívül illetékes helyen az eddigi tenyésztőszervekkel lényeges kibővítéséről is tárgyalnak, ezenkívül országos akció indul új juhászatok létesítése érdekében is. Különösen a kiszáradtakat igyekeznek a juhtartás jóvedelmébe foglalkozásába bekapcsolni tenyésztésre alkalmas bárányok kiosztásával.

Minden remény megvan arra, hogy a jövő évi gyapjura olyan árat fogunk megállapítani, amely a 30-as években nagy fejlődésnek indult juhtenyésztést és gyapjutermelést ismét a fellendülés útjára vezet. A tárgyalások olyan nagyméretű és az egész országra kiterjedő akcióról folynak, amelynek megvalósítása évekre biztosítja ennek a fontos nemzetgazdasági ágazatnak nyugodt fejlődését.

Fellendült a magyar ipar!

Varga József, iparügyi miniszter képviselőházi beszédéből az alábbi érdekes és tanulságos adatokat ragadjuk ki:

— Bár az ország ipari nyersanyagellátási nehézségei lényegesen fokozódtak ugyan, az ipari termelés mégis a várakozáson felül kedvezően alakult. A statisztikai hivatal adatai szerint a magyar gyártás termelési értéke 1940-ben 4.4 milliárd pengőt tett ki,

az előző évi 3.8 és az 1938. évi tízárdd pengővel szemben. A gyártás termelése pedig meghaladta az előző évi eredményét. Ebben a fejlődésben legnagyobb szerepet játszott a beruházási program végrehajtásának jutott. A gyárak termelése az év szeptemberében közel 73 millió munkaóra volt, míg januárban 69 millió munkaóra száma s az előző szeptemberben 70 millió. A termelés a munkanélküliség csökkenésével teljesen véget vetett. A munkanélküliség mégis megmaradt, ezt könnyebben lehet elmondani, mint a régebbi években, mert a mezőgazdasági munkások egy év óta észrevehető munkát végeznek.

— Az idén júniusban 371 ezer a gyártási munkások száma, januárban 358 ezer, egy évvel pedig csupán 355 ezer. A kézműves foglalkoztatottakkal együtt a munkások júniusban a trianoni szerződés óta 880 ezer volt, azaz a munkások jelent a magyar iparban 48 ezer, áprilisban 47 ezer ipari munkás dolgozott. A déli és délközépszeleki munkások látnak az egyéb ipari munkásokkal együtt tehát jóval több, mint a déli főnyit az a tábor, mely a termelésünk foglalkoztat. Ez a felülmúlja az a várakozást, hogy a munkások tekintetében néhány évvel ezelőtt is találhatók. Az ipari termelés terén kétség van, hogyunk teljesen háborús gazdaságot folytatni, de figyelemmel kell lenni az elsődleges polgári életre, továbbá a kivétel részleges anyagmennyiségre is.

A miniszter által felfestett Magyarország ipari helyzetéről az érdeklődők azért, mert a háborús viszonyok mellett is rendkívül haladásról tesz tanúságot. A miniszter mindenesetre azt a következtetést teszi, hogy a jövőben, hogy a jövőben a magyar ipar minél többet az ipari pályára lépjen.

„A Magyar Nép”-et terjeszt a Magyar Köztársaság.

Magyar nemzeti verses története

ROBERT KAROLY KIRÁLY.

*Közpön lett Seent István ősi koronája,
Súár szemmel sokan kacsintgattak rája,
Magyar és cseh király, meg a bajor herceg
Hítkönsági jusszon mind igényt emeltek.*

*Egyik nem tudta nyelvét a magyarnak,
Mik gyermekéssel bizony mit akarhat?
A másik nem gyűjtött elegendő pártot,
Mért is ügyének nem használt, csak ártott.*

*Assz Martell Károly, ki a trónra vágyva,
Bükkök eközben zord halálos ágyba,
Miserdült fiának Róbert Károly névvel,
Még pártot szereztek papi tekintéllyel.*

*Az ifjú derék volt lélekben és testben,
Mivel gyűjtötte szaporán, de esendben,
Hogy idegenségét feledje a nemzet,
Mert is magának sok-sok rokonszenvet.*

*Eljött a nap végre, királyválasztó nap,
Assz sorjadedeknek boldog biztató nap,
A királyválasztó nap, hogy véget ére:
A korona szállt Károly királyi fejére.*

Tilos az átjárás!..

A hófúvás bekergette Tallér Mihályt a Dobosra. Mikor behúzta maga után az ajtót, Bükk kevély tekintetével találkozott.

Tallér Mihály nem szokott meghátrálni, amit néháborús kitüntetés is igazolt. Most mégis kissé kockozva nézett Dobos gazduram vendégére.

Évekkel ezelőtt Bükk Imre megházasodott és a tíz holdjához kapott még másik huszat, azonlalt szűpséges Török Agnest. Tallér Mihály, aki ível előbb nősült, a hat holdadeskájhoz csak a kétszázot kapta. Török Agnesről azt sottogták, adacából ment Bükk Imréhez. Mihálynak akarta mutatni, hogy „találók még legényt más is, ha n akartál megtalálni!”

Tallér Mihály nagy szál legény volt. Mikor alkotán hazaballagott a földjéről, bevett szokás sze is a Törökek földjén vágta le a kerületutat. A véletlenül mindig akkor lépett ki az udvarra, ke a legény odaért. Mihály illetudóan közöni a továbbiakat...

Az esküvő után következő tavaszi szántáskor tör Mihály sietve igyekezett haza fiatal feleségéhez. De a Török-portáira ért, ahol most Bükk Imre volt a kezénv szó állította meg.

— Hobbó, vissza! Idegeneknek tilos az átjárás! — förmedt rá a gazda.

— Mióta? — kérdezte Mihály önkéntelenül is.

— Kend nyissa ki a szemét! Az írás ott van a táblán.

Mihály látta, hogy a falubeliek mint mentek el mellette, s a gazda egy szóval sem figyelmeztette őket.

— Hát amazoknak szabad!

— Ok nem idegenek nekem, de kend az!

Mihály észrevette Bükkné asszony arcán az aggodalmat és először életében meghátrált. Sok idő mult el azóta. Mindnyájan megöregedtek, de a haragjuk nem enyhült.

Annyi év után Mihály csak ennyit mondott:

— Jóesztét!

Bükk Imre, a felesége és Julia leánya a meleg kemence mellett ültek. Csak Dobos gazda biztató szava szólt:

— Adjon Isten, Mihály bácsi! Honnan ebben a csúf időben!

— Az állomásról. Marci várta, de a vonat elakadt valahol.

— No, üljön kend ide a melegre! — mutatott a gazda a padkára, ahol már csak egy jöember részere volt hely. De Mihály a távolabbi asztal mellett foglalt helyet.

— Hát kapott-e Marci esillagot, vagy ehhez hasonlót? — kérdezte Dobos gazda.

— Golyóft kapott, de már túl van rajta.

Bükk Julis önkéntelenül is a szívére szorította a tenyerét.

— Hát azt kend is kapott, mikor a világháborút járta — folytatta a gazda.

— Kaptam... És így van rendjén! Legyen Marci bármilyen messze, ott is ezért a drága földért küzd...

— Mihály bácsi, kendnek alig van földje.

— Az a kevés éppen olyan kincs, mint a sok! Magyar föld!

— Ez igaz! — felelte a gazda, közben a tő nyílt és András, a postás lépett be:

— Adjon Isten! En volnék, ha még megvagyok — dörmögte a behavazott ember.

— Van-e valami újság a zsákfában? — kérdezte Dobos gazda.

— Van bizony, a kendé, gazduram!

A tanya ura belemért az újságba és kikapcsolódott a világból. A postás törölgötte a hajuszát. Mihály egy pillantást vetett Bükk Julis aggódó szemébe. A nagy esendben csak a tűz lobogott, amikor Dobos gazda birtelen fölkiáltott:

— Itt van la! Marci neve az újságban... Vitézségi érmet kapott! Ide nézzen, Mihály bácsi!

Dobos gazda a nagy lelkesedésében még a Bükk-családnak is odanyomta az újságot. El is olvasták. Julia betűzte ki nagy buzgón.

— Hát ilyen legény még egy sincs a faluban! — hangoskodott a postás. — De még a szomszédban sem... Tyhú, ha ennek híre megy...

Julis arcán öröm villant át és Mihályra mosolygott. Bíkk Imre tekintete is megenyhült. Aztán fel pattant az ajtó és Tallér Marci lépte át a küszöböt:

— Adjon Isten, mindnyájuknak!... — szöjt és meglátva apját, feléje mezt, majd a többiek felé fordult. — András bácsi, mi újság a faluban?

— Mi újság? Az, hogy benne vagy az újságban! — felelte a postás bűszkén. — Tallér Márton szakaszvezető a mi falunkból ezüst vitézségi érmet kapott!

— Az újságban is benne van? — pödürte Marci a bujusztlóját.

— Csak az ezüst érmet, a mi falunkat én tettem hozzá!

— Mindegy! Azért erre iszunk egyet! — hangzott Dobos gazda részéről. — A mi falunk diósósége!

Csakhamar üveggel és poharakkal tért vissza. Mindenkinék öntött, még Julisnak is jutott egy kevés. Dobos gazda felemelt poharát:

— Éljen Tallér Márton szakaszvezető úr! — ki-

áltotta és koccintott a fiúval, apjával, majd járta a Bíkk-családot is.

Marci is koccintott és ahogy megfordult, megtalálta magát Julissal. A pohár remegett a leányban, aztán suttogva mondta:

— Isten éltesse, szakaszvezető úr!... Igaz, megsebesült!

— Éppen most! — válaszolta a fiú leleményesen.

Mihály és Imre, a két haragos, pohárral a kitanácsatlannal nézett egymásra. Aztán Bíkk Imre pött egyet. Mihály kettőt és koccintottak.

— Tilos-e még az átjárás? — oltzott Mihály.

— Kend már nem idegen! — felelte Imre szágosan. — Marci minden magyar földön szabadságot biztosított magának. És az én földem is magyar föld!

(M. M.)

Csátaljai J.

Apróságok - Adomák

A betegségeknek bizonyos évszakok kedveznek.

A tavasz és az ősz a nátha évszakai. Erről égővünk alatt mindenki szerzehelett tapasztalatokat. Tavasszal 60 százalékkal több ember hal meg tuberkulózisban, mint ősszel. Néhány évtizeddel ezelőtt a nyári hónapokban átlag 4-6-szor annyi eseseendő halt meg, mint az év egyéb részeiben. Ezzel szemben a diftériás haláloságok száma ősszel éri el csúspontját. Ezek szerint állg lehet kötésés — és a laikus közönség mindig is ezen a véleményen volt, hogy a betegségek és a évszakok között szoros összefüggés áll fenn.

A németországi patkányveszedelmek lelküdsé.

A berlini hatóságok december 13-tól 20-ig általános patkányirtási hetet rendeznek. A rendszeres és általános patkányirtások ellenére, amelyeket a hatóságok igen szigorúan vesznek és amelyek rendszeresen igen szép eredménnyel szoktak végződni. Németországban a patkányok évi körül 300 millió márkát okoznak. Ez a falánk és veszedelmes társaság ilyen-

formán 100.000 német polgár átlagos évi jövedelmét falja föl egy esztendő alatt. A legnagyobb német városok patkányállományát 15-30 millió patkányra becsülik. Hogy ez az óriási szám mit jelent, és hogy a patkányveszedelmek rendszeres és szigorúan keresztültvitelt irtások nélkül hova fejlődhetne, azt könnyen megértheti mindenki, ha tudja, hogy egyetlen nőtény patkány 800 kölyköt hoz évente a világra.

Leghasznosabb kertj munkás a cinege.

A leghasznosabb madarak egyike a kis cinege. Telen-nyáron, tehát állandóan ott tornászik a galyak hegyén. Píllanynyi nyugta sincs, folyton a férgekkel szedegeti. Felbecsülhetetlen kincsét erő, fáradhatatlan munkálkodását, a hálátlán gazdák, legtöbbször észre sem veszik, vagy semmiféle jelentőséget nem tulajdonítanak annak.

Korlatavassal a kertekben, a határban, gyümölcsösökben, szőlőkben fel-felhangzik a reszeléshez hasonló, kedves madárhang, melyet a kis cinege hallat. Fiókait kizárólag féregek, kucacokkal neveli föl. Herman Ottó természetbúvár kileste a cinege szorgoskodását és megállapította, hogy évente hat és fél, csatlódjával

együtt pedig 24-25 millió pusztit el. Ez a szám nekünk b elképzelhetetlen, ép azért új szakemberek átszámították ezt a mennyiséget sulyra. Az eredmény 3 q, azaz három métermázsá. aranyu férégtirtást emberi erővel csak megközelítőleg szem véte lehet.

Ki akarja fogorotát bérbeadni?

Daniában, ahol az ujonok mint 60 százalékaúak van hamis fogorogoroknak bizonyára lűőség kalmuk volt, hogy rossz tapasztalat szerezenek, az elővigyázáságnak az a fokát azonban, meddán fogorvosok meghonosították így is nyugodtan lehet fűlöztnak minősíteni. A dán fogorvosok körében veszedelmesen nagyian az a szokás, hogy részben fizető pácienseiket lűlő furcsa kötelezettségeket tartalmazó szerződéssekkel terhelik. Külö sok sértődésre és panaszra ad szokásba jött szerződésmintha lűdig és tödők pontja, melynek mében tartozásai kiegyenlítésé kezelték kötelesek fogororukat fűellen biztosítani és fogororoktól, elzolgostításától vagy bérbeadástól tartózkodniok kell.

SZOMJUSÁGOT BORRAL — MÉTELYT DISTOLLÁ

szedelmes-e a méhcsipész?

sznál, akik a méhekkel való bá-
ndot nem ismerik, rendszerint
sz túlzásba vitt és alapjában
ndokolatlan félelem észlelhető
t a szorgalmas és végeredmény-
ajzjandem teljesen ártalmatlan
kalkákkal szemben. A méh-
kapcsolatban milyen kevés
történik, azt a statisztika mu-
meg a legszembeötlőbben. A
emet Birodalomban nem keve-
mint 320.000 hivatásos méhész
kik. A méhészalodát számát kö-
al 3.500.000-re tehetjük. Po-
szág területén 1927-től 1932-ig
szsze egy esetről tud a statisztika-
mikor a méhcsipések közel-
vesen valaki meghalt. Bajorország-
nyasnak ez alatt a hat év alatt
éges légyecsipésekből kifolyó-
ember vesztelte életét. Egy
halálához, feltéve, hogy az il-
em szenved nagyfokú vértelme-
sben és nem szívjaag, ösztör-
pés szükséges. A méhek álta-
félénk állatok, sohasem lépnek
nadólag és az ellenség elől a
esebben kitérnek. Ez márcsak
s természetes, mert hiszen a
na csip, a csipésbe maga is be-
ul. A tömegben lévő méhek
kkor támadnak, ha otthonukat
szekélyeztetik vesztély fenyegeti,
na finom szaglóérzőküket vala-
módegen szag izgatja. Alapjában
na méhekről el lehet mondani,
mind azok között a háziállatok
amelyekkel nap-nap mellett
nak van, ők a legártalmatlan-
ok.

napusgár, mint savtalanító.

tes kisérleteket végeztek arra
kés, hogy a napsugár ha-
k kiűt, savanyú borkobban a
rtalom csökken. A napsugár
ra a kellemetlen savanyuságú
s minőségese nagyon megjavult
sav csökkenése folytán édes-
t váltak. A jelenség a Nap sz-
nak vegyi hatásával és a nap-
naknak a savpusztító bakterin-
monkjáét elősegítő képességével
esséfgérsbeu.

Miért drága a hal?

szondul csak miért drágul állan-
a hal?
ert a hal az ár ellen is tud

Papir — kukoricaszárból.

Az anyaggazdálkodás háborus
rendje sok új találmány hasznosítá-
sára vezetett. Ezek között egyike a
leghasznosabbnak a papírgyártás
új nyersanyagára vonatkozik. A né-
met birodalmi kutatóintézet vegyi
osztálya módszerrel dolgozott ki a
kukoricaszárnak papírgyártás elő-
járására való felhasználhatóságára. Kül-
önbösen a kukoricaszár bél-nyaga
bizonyult kiváló nyersanyagnak ku-
koricán gyártás céljára.

A tyúkok beszéde.

Egy tudós megállapításai szerint a
tyúkok nyelvében kilencféle hang
kifejezése ismeretes. Ezt a nagyon
is szorgalmas „szókincset” a csirke két-
százezer nyelvi alatti tanulja meg. A
tyúk és a kakas tehát háromnegyed
éves korában tanulja meg a „tyúk-
nyelv” szókincsét.

Tanácsadó

*Minden tanácskerülő levélhez melléke-
lened 20 fillér, az orvosi levelekhez
1 pengő. Ezt belyegben is lehet küldeni*

Z. S. Soha se kísérletezsek nagyban.
Lehet, hogy az említett búza-fajta
bevitelik, de az is lehet, hogy kifagy.
Kiesiben végezzen először termelési
próbat, úgy, ha esalódás éri, kár
nem lesz nagy. A nagyban termelést
a kiesiben végzett kísérlet eredményétől
tesse függővé.

K. L. A gyapjút órának megállá-
ptásával kapcsolatban olvassa el la-
punk „Piac” rovatának egyik közle-
ményét. Ez mindenképpen megnyug-
tathatja!

Alább felsoroltaknak köszönetet
mondunk a bejelentett új előfizetőkért.
P. L. Szászszentgyörgy. V. G. Kassa.
B. I. J. Szék. K. E. Kányád. Sz. K.
Krasznavárose.

ELŐFIZETŐINKHEZI Tudomására
hozzuk az érdekelteknék, hogy Vinczeffy
Sándor székelyföldi megbízottunk rász-
tálya mellett Máthé Lajos is végez czentul
lapunk érdekében munkát. Nevezetesen
Cuk megvitt befejezte a Székely-
föld többi megvitt keret fel, hogy az ot-
tani kártevőekről a díjaz felveze. Kö-
zöljük tehát előfizetőinkkel, hogy Máthé
Lajosnak kifejezetik bátrálkaikat, mert
namt említettük, ő most a mi szolgálatunk-
ban áll. Tóth Imre, a másik megbízottunk
Bihar megyébe utazott és hasonló-

képpen az ottani előfizetők is fizessék ki
a díjat megbízottunknak. Ugyancsak ki-
ment megbízottunk Udvarhelyi megyé-
be is.

Abova ezidő szertem nem küldhetünk
megbízottat, azon helyekre postautalvány
küldünk, amelyben jelintetjük a j. e.
végig eszedéské vált díjat. Kérjük elő-
fizetőinket, hogy bátrálkaikat ezen postau-
talvány felhasználásával küldjék be
kündőhivatalunkhoz.

A következő befolyt pénzeket nyug-
tázzuk: U. N. F. Mezőarabolkrút 620.
S. K. Jákóhodos 620. M. L. Csiknéma-
szék 620. F. J. Gy. 6. Gy. F. Felcsut
620. U. K. Tiszatárján 6. M. B. Torja
1620. K. G. Backamadaras 4.950. Sz.
Gy. Gy. Gernyezező 6. S. M. Káposz-
tászentmiklós 620. P. A. Lukafalva
1120. ifj. D. A. Vico 3. örv. L. J.-né
Biharfélegyháza 620. M. B. Érsalend
6. T. P. Csiknénaszék 620. G. L. Gy.
mesbükk 620. J. E. Peldoholy 620.
ösv. K. L.-né Papoic 6. Sz. M. Puké
620. B. M. Szentivánlaborfalva 620. K.
J. Doboka 690 tr. 1941. dec. 31-ig). H.
J. Hidalmás 620. O. E. Harzaatörök
620. K. M. Iszló 570. F. J. Kisgyórény
3. T. A. Nyárászcentinre 620. ifj. K. A.
Gyöngy 320. Sz. L. Dó 320. G. A. J.
Kőrösnátek 6. G. S. Köszépségi Kis-
bacon 6 (486. sz. nyugta javára írv,
rendbe 1941. dec. 31-ig). R. J. Pósalta
620. K. J. A.-é Szárbag 620. L. B. Oza-
dola 1120. F. P. Alsóbükköny 470. G.
M. Backamadaras 4.950. P. Gy. Gy.-é
Alsóbükköny 620. M. L. Lukafalva 1120.
V. Sz. S. Nagyvernye 620. R. T. Omhárd
620. ifj. V. S. Vasaszentgyörgy 620.
K. E. Kányád 3. Sz. A. Oskótkos 12.
H. F. Hidalmás 620. F. L. Szabó 620.
O. J. Toldalag 1620. O. J. Biharfő-
szék 620. G. J. Nagyzenlonta 620. ifj.
Gy. P. Örvend 620. K. S. Pelbárhida
620. Pengő.

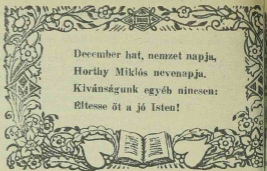
Apróhirdetés.

*Minden szó 12 fillér, vastagabb betű-
vel 24 fillér. A letekibb hirdetés ára
1 pengő. Aláírt-tervezék részére 20 szög
1 pengő 20 fillér. Előfizetőknék min-
den szó 10 fillér, vastagabb betűvel
20 fillér. Az apróhirdetési díj előre
fizetendő.*

Feltevés Erdélyi Gábor urat keres-
sem, aki a 63-ik es. és kir. gyalogvezed
9-ik századának parancsnoka volt 1917
—1918-ban az olasz és francia fronton.
Kérem értesítenem hollétéről. Kérj Izene
Manó karvaszomnyos, Anayalos, u. p.
Gidőfalva, Héromszék megye.

Szerkesztési Itele: PÁP JÁNOSY BÉLA DR.
Felelős kiadó: TÓTH IMRE.

T. BONYHÁZI KÖNYVTÁR
KOLOSZVÁR
Szent György tér

December hat, nemzet napja,
Kortlly Miklós nevenappja.
Kívánságunk egyéb ninesen:
Eltesse őt a jó Isten!

Tanuld meg!

Az avas zsír megjavítása.

Az avas disznózsír kellemetlen szagát és ízeit leggyorsabban úgy nyomhatjuk el, hogy karikába-vágott vöröshagymát kevés zsírral megpirítunk, az avas zsírt pedig jól felhevítjük és a pirított hagymát belekeverjük. Ha az avasodás azonban már nagyon előrehaladt, a zsírt megjavítani többé nem lehet. Az avas zsírt tisztíthatjuk csontszénnel is, vagy ha nem napfényen avasodott (faggyus ízt nyert) disznózsírról van szó, $\frac{1}{2}$ –1%-os szódabikarbónaoldattal való fel-főzésessel. Ennek végétével a szódabikarbónának a zsírad zsírsavakkal való leköltése után még esetleg fén-maradvány folségét, továbbá a keletkezett szappant úgy kóroltjuk el a zsírból, hogy azt tiszta vízzel még egyszer felfőzzük.

Az avas ízt a következő módon is megszüntethetjük: Az avas zsírt megolvasztjuk annyira, hogy ne legyen kálforó, hozzá tiszta mézvizet öntünk és a zsírt a mézvízzel pár percig erősen keverjük, ezután állni hagyjuk mindaddig, amíg a mézvíz a zsírtól különvöl. Ha ez megtörtént, a mézvizet a zsírtól leöntjük és az előbbi műveletet a mézvíz teljes kimo-sásáig eljából tiszta meleg vízzel ismételjük. Öt kiló-gramm zsírhoz elegendő 2–3 liter mézvíz. A hatás itt is azon alapszik, hogy a mézvíz lekötö a zsírban levő szabad zsírsavakat, amelyek az avas ízt okozzák. Minden állati vagy növényi zsír megavasodik bizonyos idő múlva. Az avasodást megakadályozhatjuk egy ideig, ha a zsírt napfénytől védett hűvös helyen leve-gőtől jól elzárt edényben tartjuk.

A savanyú káposzta főbb betegségei.

A nyúlóság legkevésbé veszedelmes, mert a nyúlós káposzta, ha egyélbírát jellemzően savanyú, élvezhető. A vajsavasságú káposzta igen ritka, de ha a káposztát meleg helyen nyitva hagyjuk, az vajsavas erjedésbe átmehet. A vajsavasságú káposzta nyitott edényben hosszabb ideig főzve, kellemetlen szagát elveszti és élvezhetővé válik. A rothadó káposzta már nem savanyú, hanem lúgos hatása, romlott szagú, puha, az egészségre ártalmas. Egy penész-gomba élesztő szagúvá teszi a káposztát. Ha észre-

vesszük, hogy az elrakott káposztában baj mutat-e, a tetején található zavaros folyadékot a leg-réleggel együtt eltávolítjuk és a betegséget a szervezetektől való fertőtlenítés végett vízben a tejsavat, ecetet, vagy szeszt öntünk hozzá. A emelés céljából vízben vagy káposztalében oldott rot is szoktak hozzáönteni, még pedig a kápo-tömeghez képest 1 százalékot, minek következt újabb tejsavas erjedés áll be és a savtartalom koradik.

A káposzta éretlen mindaddig, míg minden szaga szinte nem öltött s míg nem jellemzően savas és zamatos. Az éretlenség mindig annak a jele, a káposzta nem erjedt meg kellőképpen, aminek vagy az, hogy nem volt elegendő ideig magas hő-séketnek kitéve, vagy esetleg az, hogy a kápo-nem tartalmazott elég cukrot, mely az erjedést elő-látja. Minthogy az éretlen káposzta könnyen romlik, ezért az erjedést elő kell segíteni, még p-vagy a hőfok emelésével, vagy úgy, hogy cukrot ad-hozz; ez utóbbira azonban salásem lesz szükség, egészséges kemény káposztafejeket használunk, amelyek rendszerint elég cukrot tartalmaznak.

Valami nem tetszik

Hentes: Mit nézi meg annyira azt a virsli-t?
Kati: Tudja, a végei nem tetsz nek.

Hentes: Mi a csuda nem tetszhet a végéin?
Kati: Nagyon közel vannak egymáshoz.